

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

VN/17593/2024

Kiitämme mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. EU:n tekoälyasetuksen ((EU) 2024/1689) tarkoituksena on varmistaa, että markkinoille tuotavat tai käyttöönotettavat tekoälyjärjestelmät eivät vaaranna ihmisten turvallisuutta, terveyttä tai perusoikeuksia.

Henkisen omaisuuden suojasta huolehtiminen EU-alueella on tärkeää, sillä se edistää innovaatioita, luovuutta ja taloudellista kasvua. Tekijänoikeudet ja muut immateriaali-oikeudet tarjoavat luovan työn tekijöille, kuten kirjailijoille, taiteilijoille ja keksijöille, oikeuden hallita ja hyötyä omista teoksistaan. Henkisen omaisuuden suoja tukee yritysten kykyä investoida ja auttaa varmistamaan, että yritykset voivat kilpailla reilusti markkinoilla. Tämä edistää talouden dynaamisuutta ja monimuotoisuutta. EU:n yhtenäinen lähestymistapa immateriaali-oikeuksien suojaamiseen luo myös oikeusvarmuutta ja yhdenmukaisuutta, mikä on tärkeää sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta.

Tekoäly muuttaa ja vaikuttaa luovien alojen kehitykseen merkittäväällä tavalla. Luovat alat eivät vastusta tekoälyä, päinvastoin, se voi olla oivallinen ja hyvä tekninen apuväline luovalle työlle. On kuitenkin tärkeää, että tekoälyn kehittämisessä ja käytössä tekijänoikeudet huomioidaan asianmukaisesti. Tekijänoikeudella tai lähioikeudella suojatun aineiston käyttö tekoälyprosessissa edellyttää, että oikeudenhaltijat ovat antaneet luvan materiaalin käyttöön. Ilman asianmukaista lupaa käyttö ei ole sallittua. Siksi on tärkeää, että EU:n alueelle luodaan yhtenäiset säännöt tekoälyjärjestelmien tekoälyjärjestelmien

tarjoamisen ja käyttöönoton edellytyksistä sisältäen tekijänoikeuslupien etukäteisen hankkimisen/varmistamisen.

Hallituksen esityksessä säädetään tekoälyjärjestelmiin kohdistettavasta kansallisesta viranomaisvalvonnasta sekä niistä seuraamuksista, joita seuraa tekoälyasetuksen rikkomisesta. Tekoälyjärjestelmien, mukaan lukien yleiskäyttöiset tekoälyjärjestelmät, tulee asianmukaisesti merkitä tekoälyjärjestelmän tuotokset, jotta ne voidaan tunnistaa keinotekoisesti tuotetuiksi tai manipuloiduiksi. Kun teoksia käytetään tekoälyn kouluttamiseen, siihen tulee hankkia asianmukaiset luvat ja maksaa kohtuulliset korvaukset.

Vaikka yleiskäyttöisten tekoälymallien valvonta ei olekaan jäsenvaltioiden toimivallassa, pidämme tärkeänä, että toimivaltaisella viranomaisella olisi riittävät resurssit sekä työajan että osaamisen osalta tarkastella tekoälyn käyttöä ja koulutusta myös tekijänoikeuden näkökulmasta. Valvontaan osallistuvien virastojen ja ministeriöiden resursseihin tulee jatkossa lisätä myös tekijänoikeuksien asiantuntijuutta, jotta ne pystyvät suoriutumaan säädetyistä velvoitteista.

Helsingissä 3.12.2024

Laura Kuulasmaa
Puheenjohtaja

Lauri Kaira
Edunvalvontajohtaja

Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry:n jäsenjärjestöt ovat:

- Audiovisual Producers Finland – APFI ry
- Avate -Audiovisuaalisen alan tekijät ry
- Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry
- Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry
- Kopiosto ry
- Kuvasto visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusjärjestö ry
- Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
- Suomen elokuvatoimistojen liitto ry
- Suomen Musiikkikustantajat ry
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Suomen Musiikintekijät ry
- Suomen Säveltäjät ry
- Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
- Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry – TTVK